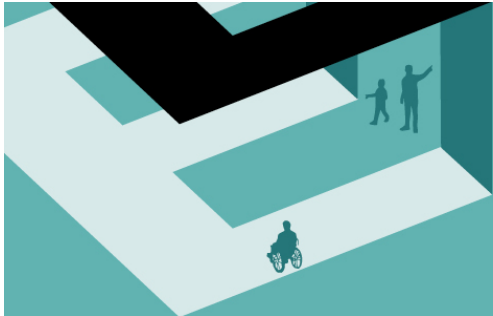

PATRIMONI ARQUITECTÒNIC EDUCATIU

LA RESTAURACIÓ I LA INTERVENCIÓ
EN ELS ESPAIS D'APRENTATGE HISTÒRICS

XLIÈ CURSET
JORNADA INTERNACIONAL SOBRE LA INTERVENCIÓ
EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

DEL 12 AL 15 DE DESEMBRE DE 2019

ASSOCIACIÓ D'ARQUITECTES
PER A LA DEFENSA I LA INTERVENCIÓ
EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

COAC
arquitectes.cat

L'edificació d'escoles a l'Espanya contemporània: contextos històrics i models arquitectònics

Joaquim M. Puigvert¹ i Andreu Pujol²

¹Professor d'Història Contemporània, UdG. Professor titular d'Història contemporània i Director de la Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut en l'Àmbit Rural de Universitat de Girona. S'ha especialitzat en el camp de la història social i cultural, en general, i en particular en la història social de les professions liberals i l'arquitectura.

²Doctorand de la Universitat de Girona. El seu treball de màster es va dedicar a *L'arquitectura escolar pública a Espanya (1900-1936): Historiografia i Història* (2013). A l'actualitat està realitzant la tesi doctoral sobre *L'arquitectura escolar noucentista a Catalunya*.

RESUM:

La construcció d'escoles a l'Espanya del segle XX no es pot entendre en bona part sense l'impacte de la crisi finisecular de 1898. Va ser aleshores quan en amplis sectors intel·lectuals i polítics es va accentuar la necessitat de denunciar el precari estat de l'educació, de la qual n'eren indicadors les altes taxes d'analfabetisme i d'absentisme escolar així com les males condicions dels edificis destinats a escoles.

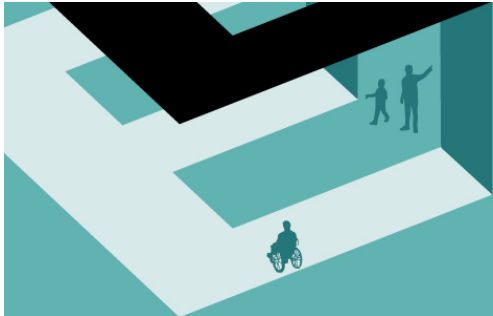
Al llarg de la ponència es posarà especial èmfasi en les diverses polítiques de promoció de la construcció d'escoles, ja sigui des del Ministeri d'Instrucció Pública, la Mancomunitat de Catalunya (i més endavant la Generalitat republicana), els ajuntaments i la societat civil a través de mecenatges, a la llum de les darreres recerques.

Tot i que es tractarà amb més profunditat el període 1900-1936 també es donaran pautes per entendre l'evolució de l'arquitectura escolar durant el franquisme i la transició democràtica.

S'analitzaran les característiques arquitectòniques dels edificis escolars així com la seva evolució formal des del monumentalisme al regionalisme arquitectònic passant pel racionalisme d'avantguarda.

També s'identificaran els referents internacionals d'aquest tipus d'arquitectura així com els principals arquitectes que participaran en tot aquest procés.

Paraules clau: Escoles, Arquitectura escolar, educació, cultura.

PATRIMONI ARQUITECTÒNIC EDUCATIU

LA RESTAURACIÓ I LA INTERVENCIÓ
EN ELS ESPAIS D'APRENTATGE HISTÒRICS

XLIIè CURSET
JORNADA INTERNACIONAL SOBRE LA INTERVENCIÓ
EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

DEL 12 AL 15 DE DESEMBRE DE 2019

ASSOCIACIÓ D'ARQUITECTES
PER A LA DEFENSA I LA INTERVENCIÓ
EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

COAC
arquitectes.cat

CURRICULUM VITAE:

Joaquim M. Puigvert i Solà (Vilobí d'Onyar, 1959)

Doctor en Història per la Universitat de Barcelona (1990). Des de 1991 és Professor Titular d'Història Contemporània de la Universitat de Girona. Ha estat Vicerector de Recerca en Humanitats (2005-2007) i de Relacions Institucionals, Societat i Cultura (2008-2013) de la mateixa universitat. Des del 2008, és director de la Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut en l'Àmbit Rural de la UdG.

Les seves línies de recerca s'han centrat en història social de l'Església, la història social de les professions liberals, de manera especial les sanitàries i l'arquitectura.

Entre d'altres publicacions cal destacar els llibres *Església, territori i sociabilitat (s.XVII-XIX)* (Vic, Eumo Editorial, 2001); *Josep Danés i Torras. Noucentisme i regionalisme arquitectònics* (Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2008) i *Balnearios, veraneo y literatura. Agua y salud en la España contemporánea* (Madrid, Marcial Pons, 2018), juntament amb Narcís Figueras. Ha participat, juntament amb Raquel Lacuesta i Mercè Vidal, en la creació de la pàgina web en curs *Mapa de l'Arquitectura i Paisatge urbà noucentistes*.

Sobre arquitectura escolar el 2002 va coordinar, juntament amb Rosa M. Gil, el dossier monogràfic de la *Revista de Girona* (núm. 232) dedicat a l'arquitectura escolar pública, on es tractaven les escoles del segle XIX, les escoles del noucentisme, les escoles de la Segona República, les escoles de Franquisme i les escoles de la democràcia.

Andreu Pujol Mas (Breda, 1986)

Llicenciat en Història (2009) i Història de l'Art (2011) per la Universitat de Girona. Postgrau en Gestió de l'Art Actual (2012) per la Universitat de Barcelona. Màster en Iniciació a la Recerca en Humanitats de la UdG (2013), finalitzat amb el TFM, *L'arquitectura escolar pública a Espanya (1900-1936): Historiografia i Història*.

El 2013 va participar en la "Primera Jornada de Salut Pública de l'Associació Catalana de Municipis en col·laboració amb la Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut en l'Àmbit Rural de la UdG, en la taula rodona Fer arquitectura al servei de la salut pública: l'exemple de l'urbanisme, les cases barates, les escoles i els mercats.

El 2014 va formar part de l'equip que va elaborar l'exposició i el llibre *La Mancomunitat i les terres de Girona*, tractant-hi les escoles de Palau-Saverdera, impulsades per la Mancomunitat.

Aquell mateix any va participar en el Primer Simposi Internacional del Noucentisme, presentant la ponència *Arquitectura escolar noucentista* (publicada) i a les Segones Jornades noucentistes de Breda, impulsades pel museu Josep Aragay. El 2015 va participar en el número 30 de les Monografies del Montseny amb l'article "Les antigues escoles de Sant Antoni de Vilamajor".

A l'actualitat està realitzant la seva tesi doctoral sobre *Arquitectura escolar noucentista*, dirigida pel Dr. Joaquim M. Puigvert.